

2022-03-31
S2022/01940 (delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att identifiera och sammanställa de mest kritiska läkemedlen och därtill tillhörande medicintekniska produkter inför fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att identifiera och sammanställa de mest kritiska läkemedel som behövs inom sjukvården och tandvården vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig i syfte att stärka lagerhållningen i regionerna. Syftet med uppdraget är att sammanställningen ska utgöra ett underlag för regionerna i inköpsprocessen för uppbyggnaden och stärkandet av försörjningsberedskapen.

I uppdraget ingår att:

- Identifiera och sammanställa de läkemedelssubstanser som bedöms vara mest kritiska för upprätthållande av sjukvårdens verksamhet vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.
- Identifiera vilka medicintekniska produkter som är nödvändiga för administrering av de mest kritiska läkemedlen.
- Bedöma om det finns ytterligare kritiska produkter som bör ingå i sammanställningen.
- Analysera om det finns ytterligare läkemedel och medicintekniska produkter som krävs för upprätthållande av akut tandvård vid fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

Försörjningsberedskap för hantering av farliga ämnen (CBRN) hanteras i särskild ordning och omfattas inte av detta uppdrag.

I genomförande av uppdraget ska Socialstyrelsen vid behov inhämta synpunkter från regionerna, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Försvarmakten samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

En redovisning av uppdraget ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 19 april 2022. Redovisningen ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Den säkerhetspolitiska utvecklingen i Sveriges närområde har föranlett ett behov av att inventera åtgärder för att stärka det civila försvarets förmåga i Sverige. MSB har redovisat till Justitiedepartementet (Ju2022/00865) åtgärder som bör prioriteras i nuläget. Dit hör bland annat förstärkning av försörjningsberedskapen. Som ett första steg har behov av att säkerställa försörjningen av kritiska varor som ökar uthålligheten och minskar sårbarheten vid störningar identifierats.

Regeringens proposition Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) anger att den civila hälso- och sjukvården vid krig bör ha kapacitet att utföra sådan vård som inte kan anstå och att sådan vård ska säkerställas för såväl civila som för militär personal. Säkerställandet av nödvändig försörjning av bl.a. läkemedel och sjukvårdsmateriel är avgörande för att skydda civilbefolkningen och för att upprätthålla förmågan inom hela totalförsvaret vid en allvarlig säkerhetspolitisk kris och i krig. Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret är att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under denna tid.

Under normala förhållanden styrs lagerhållningen av sjukvårdsprodukter inom regionen främst beroende av vilken vård som erbjuds. Vid fredstida kris, höjd beredskap och ytterst krig är intentionen att sjukvården och tandvården ska, i så lång utsträckning som möjligt, bedrivas utan störningar i sin verksamhet. I händelse av höjd beredskap och ytterst krig kommer sjukvården och tandvården kunna utföra endast den vård som inte kan anstå. Därtill är det nödvändigt att det inom näravstånd finns befintligt lager av nödvändiga sjukvårdsprodukter för denna typ av vård när sådan situation uppstår.

Utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (S 2018:09) lämnade den 31 mars 2021 delbetänkandet En stärkt försörjningsberedskap för hälso- och sjukvården (SOU 2021:19). Utredningen konstaterar att säkerställandet av nödvändig försörjning av sjukvårdsprodukter är avgörande för att upprätthålla förmågan inom sjukvården i vardag, i fredstida kris och i krig. Detta kan uppnås bland annat genom att mer sjukvårdsprodukter lagras i Sverige i nära anslutning till där vården bedrivs. Vidare föreslår utredningen att grunden i lagerhållningen ska utgå från sjukvårdens lagerhållning. Sådant system möjliggör att lagrade sjukvårdsprodukter omsätts i hög utsträckning vilket minimerar risken för destruktions och negativ klimatpåverkan.

Utifrån det rådande säkerhetspolitiska läget i Europa har försvarsberedningen den 16 mars 2022 kommit överens om snabba åtgärder för att öka Sveriges upprustningstakt genom bland annat ökad försörjningsberedskap. För att stödja regionernas arbete med lagerhållning av läkemedel ska Socialstyrelsen identifiera och sammanställa de mest kritiska läkemedlen inklusive medicintekniska produkter för administrering av dem, som behövs inom sjukvården och tandvården vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap samt ytterst krig. Sammanställningen ska fungera som ett stöd för regionerna i deras arbete att stärka lagerhållningen av läkemedel inför fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig.

På regeringens vägnar

Anna Ekström

Maria State

Kopia till

Statsrådsberedningen, SAM

Justitiedepartementet, SSK

Försvarsdepartementet, MFI2

Finansdepartementet, BA, K, SFÖ

Näringsdepartementet, EIN

Folkhälsomyndigheten

Försvarsmakten

Läkemedelsverket

Länsstyrelser

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Regionerna

Sveriges Kommuner och Regioner